

PRAVNI ŽIVOT

ČASOPIS ZA PRAVNU TEORIJU I PRAKSU

»Pravni život«, časopis za pravnu teoriju i praksu pojavio se 1952. godine kao zajedničko glasilo udruženja pravnika Srbije i Bosne i Hercegovine, a nešto docnije i Udruženja pravnika Crne Gore.

Pošto su ostala dva udruženja počela izdavati sopstvene časopise, »Pravni život« 1969. godine postaje glasilo Udruženja pravnika Srbije.

Časopis objavljuje teorijska istraživanja i studije iz jugoslovenskog i uporednog prava kao i materijale sa naučnih i stručnih skupova. U njemu se poklanja pažnja u svemu onome što se u pravnom životu zbiva. Na njegovim stranama objavljuju se izabrane odluke iz sudske i arbitražne prakse, osvrti i prikazi novih knjiga kao i raznovrsni prilozi iz svakodnevne prakse. Kao glasilo Udruženja pravnika Srbije, časopis prati delatnost pravničke organizacije i o njima obaveštava čitaoce.

Dosadašnji urednici »Pravnog života« bili su: Mihailo Dorđević (1952–1969), dr Živojin Aleksić (1969–1975) i dr Milan Petrović (1975–1980).

Broj 9/2000 / Godina IL / Knjiga 452
str. I–LXXX, 1–592

B e o g r a d

Glavni i odgovorni urednik
SLOBODAN PEROVIĆ

Redakcija

STEVAN LILIĆ, BOGOJE MARJANOVIĆ, MIODRAG ORLIĆ,
SLOBODAN PEROVIĆ, RATOMIR SLIJEPCHEVIĆ

Izdavački savet

Slavko Carić, Budimir Košutić, Petar Milutinović, Jezdimir Mitrović,
Miroslav Paunović, Slobodan Perović, Dragoljub Petrović,
Gordana Stanković, Dragoljub D. Stojanović (predsednik),
Slobodan Šoškić, Miroslav Varićak

Izdavač

UDRUŽENJE PRAVNIKA SRBIJE
Beograd, Krunska 74,
tel. 4443-024, 4448-459, 4446-910,
poštanski fah 950

Grafička obrada i korektura
Miodrag Golubović

Kompjuterska obrada i prelom teksta
Julijana Drašer

Pretplata za 2000. godinu iznosi: za fizička lica – 800 dinara, za pravna lica
– 1.500 dinara, za inostranstvo – 100 US \$. Pretplata se vrši
na žiro račun broj: 40803-678-2-4725,
uz naznaku: Pretplata za časopis »Pravni život«.

Tiraž: 1.500 primeraka

Štampa: »INTERGRAF – MM«, Beograd

KULTURA PRAVA i SNAGA ZAKONA

U spomen na delo

Dimitrija Matića
(1821–1884)

Trinaesti susret Kopaoničke škole prirodnog prava (predviđen da se održi 13–17. decembra 2000. godine) posvećen je Dimitriju Matiću, profesoru Otečestvenog prava pri Srbskom liceumu, prosvetnom i javnom radniku, državniku, članu Kasacionog suda i Državnog saveta, prvom začetniku ideje o osnivanju Univerziteta u Srbiji, članu Društva srpske slovesnosti i Srpskog učenog društva, osnivaču Liberalne stranke, ministru prosvete i pravde, predsedniku Narodne skupštine u Kragujevcu koja je 1878. godine proglasila nezavisnost Srbije.

Tematska sadržina svih priloga domaćih i inostranih autora (226 referata) prilagodena je Heksagonu Kopaoničke škole prirodnog prava i to: Pravo na život, Pravo na slobodu, Pravo na imovinu, Pravo na intelektualnu tvorevinu, Pravo na pravdu i Pravo na pravnu državu.

Redakcija uručuje četiri nova toma (9–12/2000) svojim pretplatnicima, učesnicima Kopaoničke škole prirodnog prava, čitaocima i pravničkoj javnosti u uverenju da ove knjige zajedno sa Zbornicima iz ranijih godina, naučno i stručno uvećavaju biblioteku Kopaoničke škole prirodnog prava.

R e d a k c i j a

ZORAN PONJAVIĆ

PRAVNI POLOŽAJ OCA U NAŠEM PRAVU

Pravnim osamostaljivanjem deteta roditeljski odnos je postao dvosmeran: između roditelja i deteta i obrnuto. Uobičajeno je da se kod nas za njega koristi izraz roditeljsko pravo, premda se u literaturi ukazuje na činjenicu da je taj termin pozajmljen iz građanskog prava i da ga treba zameniti sa drugim. Pri tome se predlažu drugi izrazi kao što su roditeljske privilegije, pravna moć, itd.¹

Roditelji, majka i otac, se u zakonu tretiraju kao jedinstveni subjekti. Zakon (Zakon o braku i porodičnim odnosima Republike Srbije), naime, ne govori, ili samo retko, o ocu i majci, već samo o »roditeljima«. Ideja ravnopravnosti polova naročito svoju afirmaciju doživljava u XX veku rušeći uobičajene stereotipe o podeli porodičnih uloga na muške i ženske. Ovo je naročito bitno zbog eliminisanja diskriminacije žena i dece koja je u istoriji postojala. Ideja ljudskih prava tako ruši prirodne razlike koje inače postoje između polova.

Međutim, prihvatanje pravne jednakosti između polova nije moglo da prikrije u potpunosti njihove prirodne razlike koje proizilaze iz različite biološke uloge polova prilikom nastanka roditeljskog odnosa. Naime, prihvatanjem pravne jednakosti polova izašlo je na videlo dominantna uloga žene. U osnovi ovakvog njenog položaja leži i činjenica da je materinstvo gotovo uvek izvesno, za razliku od očinstva. Naime, u njenim je rukama, često, moć prokreacije budući da ona autonomno odlučuje da li će ili neće roditi dete. Odlučujući da li će postati majka istovremeno odlučuje da li će muškarac postati otac.² Postajući tako pravno ravnopravna sa muškarcem žena može, pored ostalog, nametnuti prekid trudnoće odbijajući da

Dr Zoran Ponjavić, profesor Pravnog fakulteta u Kragujevcu.

¹ M. Janjić-Komar, R. Korać, Z. Ponjavić, *Porodično pravo*, Beograd, 1999, str. 223.

² Z. Ponjavić, *Prekid trudnoće*, Kragujevac, 1997, str. 26.

